ГЕОГРАФІЯ: РЕГІОНИ ТА КРАЇНИ (10 клас – 52 години: 1,5 години на тиждень)

№ п/п	К-ть год.	Очікувані результати навчальнопізнавальної діяльності учнів	Орієнтовний зміст теми
1.	2	**Вступ**	
		Знаннєвий компонент: *називає* регіони світу (за класифікацією ООН): Європа, Азія, Океанія, Америка, Африка; *показує на карті* регіони світу; *розрізняє поняття* «регіон світу», «територія», «акваторія», «держава», «країна», «залежна територія»; *наводить приклади* джерел географічних знань про регіони та країни світу; **Діяльнісний компонент:** *користується* основними джерелами географічних знань про регіони світу; *читає* політичні карти світу та регіонів. **Оцінно-ціннісний компонент:** *розуміє:* пізнавальну та конструктивну роль країнознавства у сучасному світі.	1. **Що вивчає курс «Географія: регіони і країни».** Регіони світу (за класифікацією ООН). Глобалізація як провідна тенденція розвитку сучасного світу. Пізнавальна та конструктивна роль країнознавства у сучасному світі. **2. Джерела знань про регіони та країни світу.** Сучасна політична карта світу та окремих регіонів. Головні об'єкти політичної карти.
2.	16	**Розділ І. ЄВРОПА**	
2.1.	6	Тема 1.**Загальна характеристика Європи**	
		Знаннєвий компонент: *називає* склад регіону; *розрізняє* форми державного правління і територіального устрою країн Європи; *наводить приклади* різних типів та підтипів країн Європи за рівнем економічного розвитку; кількісних та якісних змін на політичній карті регіону; *показує на карті*: • субрегіони Європи *(Західна Європа, Північна Європа, Південна Європа, Східна Європа);* • країни Європи *(Німеччина, Велика Британія, Франція, Італія, Австрія, Швейцарія, Іспанія, Португалія, Польща, Білорусь, Норвегія, Швеція, Фінляндія, Данія, Ісландія, Бельгія, Нідерланди, Ірландія, Чехія, Словаччина, Угорщина, Румунія, Молдова, Болгарія, Словенія, Хорватія, Сербія, Боснія і Герцеговина, Македонія, Чорногорія, Литва, Латвія, Естонія, Греція, Мальта, Кіпр, Росія);* • основні райони видобування мінеральних ресурсів (*Верхня Сілезія, Північне море, Скандинавія),* лісозаготівлі, рекреації; • «центральну вісь» розвитку Європи, найбільші промислові регіони (*Рур* у Німеччині*, Великий Лондон* у Великій	3. **Особливості економіко-географічного положення Європи.** Склад регіону. Сучасна політична карта Європи. Форми державного правління і територіального устрою країн Європи. Прояви сепаратизму та військової агресії. Типи країн Європи за рівнем економічного розвитку. Інтеграційні процеси. Міжнародні організації в Європі: Європейський Союз, Рада Європи. Країни Шенгенської зони. Роль НАТО у загальноєвропейській системі безпеки. **4. Природні умови і ресурси регіону.** **5. Населення Європи:** демографічні процеси, природний та механічний рух. Демографічна політика. Структура населення регіону. Українська діаспора у країнах Європи. Урбанізація, субурбанізація, рурбанізація, джентрифікація. Світові міста в Європі, міські агломерації, мегаполіси. **6. Особливості економіки країн Європи.** Первинний сектор економіки. Добувна промисловість: основні райони видобування палива, рудної та нерудної сировини. Сільське господарство. Лісове господарство.

		Британії, *Іль-де-Франс* у Франції, *Верхньосілезький* у Польщі, *Придніпров'я* в Україні);	**7. Вторинний сектор економіки**. Переробна промисловість. Основні регіони промисловості. Реіндустріалізація.
			8. Третинний сектор економіки. Сфера послуг. Найважливіші міжнародні транспортні коридори та вузли. Зв'язки України з країнами Європи.
		• *Лотаринзький* мегаполіс; • найбільші морські порти (*Роттердам, Антверпен, Лондон, Гамбург, Генуя, Марсель, Гавр, Барселона*); • аеропорти-хаби (*Хітроу, Руассі-Шарльде-Голль, Франкфурт-на-Майні*); • найбільші фінансові центри Європи (*Лондон, Париж, Цюріх, Амстердам, Франкфурт-на-Майні*); • світові міста в Європі (*Лондон, Париж, Амстердам, Брюссель, Франкфурт-на-Майні, Цюріх, Женева, Відень, Мілан*); *розуміє* зміст понять «джентрифікація», «реіндустріалізація». **Діяльнісний компонент:** *характеризує* особливості демографічних та урбанізаційних процесів, розміщення населення в регіоні; *здійснює* необхідні обчислення для оцінювання забезпеченості окремих країн мінеральними ресурсами; *порівнює* чинники міжнародної спеціалізації економічно розвинених країн і країн з перехідною економікою; *обґрунтовує* особливості спеціалізації сільського господарства та розміщення основних осередків переробної промисловості в Європі; *пояснює* причини вузької спеціалізації промислового виробництва економічно розвинених невеликих країн Європи; *вирізняє* особливості економіки країн Європи, зумовлені регіональною інтеграцією. **Оцінно-ціннісний компонент:** *робить висновки* про причини нерівномірності економічного розвитку країн і субрегіонів Європи;	**9. Практична робота** **1.** Порівняльна характеристика структури промислового виробництва двох економічно розвинених невеликих країн Європи (на вибір учнів).

		прогнозує позитивні риси та ризики вступу України до ЄС; *оцінює* роль ЄС та НАТО в регіоні; вплив ТНК на економіку регіону; *зіставляє* позитивні та негативні наслідки глобалізації в економіці та культурі країн Європи.	
2.2.	10	**Тема 2. Країни Європи**	
		Знаннєвий компонент: *називає* основні показники, які визначають місце країни у регіоні та світі; домінуючі складники третинного, вторинного та первинного секторів економіки країн високорозвинених та середньорозвинених країн; *наводить приклади* промислових виробництв та послуг, що міжнародну спеціалізацію окремих європейських країн; *показує на карті* найбільші міста країн, світові міста, промислові райони, найбі-	*10.**Німеччина.*** Місце країни у світі та регіоні. Модель економічного розвитку, що визначає місце країни у міжнародному поділі праці (МГПП). Система розселення і роль федеральних земель в її розвитку. Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складники третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні

		льші морські порти, аеропорти, фінансові та туристичні центри країн. **Діяльнісний компонент:** *складає* комплексну економіко-географічну характеристику Німеччини, Франції, Великої Британії, Італії, Польщі, Росії; картосхему просторової організації економіки країни; *знаходить* та *систематизує* необхідну інформацію для характеристики країни; *використовує* тематичні карти для обґрунтування особливостей системи розселення та розміщення виробництва товарів і послуг у межах країни; рейтинги показників соціально-економічного розвитку країн для обґрунтування їхнього місця у світі та регіоні; *пояснює* особливості спеціалізації сільського господарства та розміщення основних регіонів промисловості; *обґрунтовує* особливості структури експорту й імпорту товарів та послуг країн Європи. **Оцінно-ціннісний компонент:** *робить висновки* про причини нерівномірності економічного розвитку окремих районів у межах країни; *оцінює* вплив ТНК на економіку країн ре-	зв'язки України з Німеччиною. *11. **Франція.*** Місце країни у світі та регіоні. Модель економічного розвитку, що визначає місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Франкофонія. Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складники третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Францією. ***12.Велика Британія.*** Місце країни у світі та регіоні. Модель економічного розвитку, що визначає місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Співдружність націй. Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Великою Британією.

		гіону; *прогнозує* перспективи розширення економічних зв'язків України з країнами Європи в рамках набуття членства в Європейському Союзі.	***13.Італія.*** Місце країни у світі та регіоні. Модель економічного розвитку, що визначає місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Спеціалізація аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Італією
			14. Польща. Місце країни у світі та регіоні. Модель економічного розвитку, що визначає місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Прискорений розвиток третинного сектору, сучасна транспортна система країни. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Спеціалізація аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Польщею.
			15.Росія. Місце країни у світі та регіоні. Модель економічного розвитку, що визначає місце країни у міжнародному поділі праці. Демографічні процеси. Система розселення. Характерні риси просторової організації господарства. Мілітаризація економіки.
			16. Практична робота Лондон, Берлін, Париж, Київ: схожість і відмінність сучасного розвитку міст.
			17. Урок узагальнення до розділу «Європа»

3.	11	**Розділ ІІ. АЗІЯ**	
3.1.	5	Тема 1. **Загальна характеристика Азії**	
		Знаннєвий компонент: *називає* склад регіону; *наводить приклади* країн Азії, що належать до різних типів та підтипів за рівнем економічного розвитку; *показує на карті*: • субрегіони *(Західна Азія, Південна Азія, Південно-Східна Азія, Східна Азія, Центральна Азія);* • країни Азії *(Китай, Індія, Японія, Ізраїль, Республіка Корея, Сінгапур, Саудівська Аравія, Іран, Казахстан, Туреччина, Грузія, Вірменія, Азербайджан, Туркменістан, Узбекистан, Ірак, Пакистан, Сирія, Монголія, Індонезія,*	18.**Особливості економіко-географічного положення Азії.** Склад регіону. Сучасна політична карта Азії. Форми державного правління і територіального устрою країн Азії. Типи країн Азії за рівнем економічного розвитку. Міжнародні організації в Азії: АСЕАН, Ліга арабських держав. Райони збройних конфліктів та проявів тероризму.
			19.Природні умови і ресурси регіону. Населення Азії. Урбанізаційні процеси. Світові міста, міські агломерації в Азії, мегаполіси Японії та Китаю. Працересурсний потенціал.

		Малайзія, Таїланд, Філіппіни, Шрі-Ланка, Мальдівські Острови, В'єтнам, КНДР, Афганістан); • басейни видобутку нафти і природного газу (*Перська затока*, *Центральноазійський, Зондський*); • кам'яного вугілля (*Карагандинський* у Казахстані, *Північно-Східний* у Китаї, *Східний* в Індії), країни зі значним видобутком залізних руд (*Китай, Індія, Казахстан*), мідних руд (*Казахстан, Монголія, Іран*), олов'яних руд (*Китай, Малайзія*), вольфрамових руд (*Китай*); райони лісозаготівлі, рекреації; • найбільші промислові райони (*Тихоокеанський* в Японії, *Північно-Східний* у Китаї, *«Індійський Рур»*); • світові міста в Азії (*Гонконг/Сянган, Сінгапур, Токіо, Шанхай, Дубай, Пекін, Мумбай, Сеул, Нью-Делі, Стамбул, Бангкок*); • мегаполіси (*Токайдо* в Японії, *Дельта річки Янцзи, Гонконг/Сянган – Гуанчжоу* в Китаї); • найбільші морські порти (*Сінгапур, Нінбо-Чжоушань, Шанхай, Гонконг/Сянган, Пусан, Нагоя, Осака, Токіо, Гаосюн, Мумбай*); • аеропорти-хабиу містах *Пекін, Токіо, Гонконг/Сянган, Джакарта, Дубай, Бангкок, Сінгапур, Гуанчжоу, Шанхай, Стамбул*; • найбільші фінансові центри Азії (*Сінгапур, Гонконг/Сянган, Токіо, Сеул, Дубай, Шанхай*).	**20.Особливості економіки країн Азії.** Первинний сектор економіки. Добувна промисловість. Сільське і лісове господарство. **21. Вторинний сектор економіки.** Основні промислові осередки і регіони. Третинний сектор економіки. Найважливіші міжнародні транспортні коридори та вузли. Нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Азії та особливості їх участі у міжнародному поділі праці. Зв'язки України з країнами Азії. 22. **Практична робота** **3.** Порівняння продовольчого кошика жителів країн Західної та Східної Азії.

		Діяльнісний компонент: *характеризує:* особливості демографічних, урбанізаційних процесів та розміщення населення в Азії, основні риси сучасного стану економіки; *пояснює* виникнення міждержавних конфліктів у регіоні; *порівнює:* ресурсозабезпеченість, працересурсний потенціал субрегіонів Азії; особливості господарства різних за рівнем економічного розвитку країн Азії; *обґрунтовує* розміщення основних районів видобування мінеральних ресурсів, обробної промисловості в Азії; *використовує тематичні карти* для порівняння спеціалізації сільського господарства субрегіонів Азії. **Оцінно-ціннісний компонент:** *робить висновки* про причини нерівномірності економічного розвитку субрегіонів Азії; *оцінює* вплив глобалізації, в т.ч. ТНК на місце країн Азії в міжнародному географічному поділі праці; *висловлює власні судження* щодо шляхів вирішення міждержавних конфліктів у регіоні; *ілюструє прикладами* вплив політичних та економічних процесів у регіонах Азії на Україну.	
3.2.	6	Тема 2. **Країни Азії**	

		Знаннєвий компонент: *називає* домінуючі складники первинного, вторинного та третинного секторів економіки високорозвиненої країни та країни, що розвивається; *розрізняє* поняття «рівень урбанізованості країни» та «темпи урбанізації»; *наводить приклади* промислових виробництв та послуг окремих країн регіону; *показує на карті* найбільші міста країн, світові міста, промислові райони, технополіси, найбільші морські порти, аеропорти, фінансові й туристичні центри країн; **Діяльнісний компонент:** *аналізує* динаміку чисельності та статевовікову структуру населення окремих країн Азії на основі аналізу статево-вікових пірамід; *проектує* вплив демографічних процесів на працересурсний потенціал країни; *дає оцінку* ресурсозабезпеченості окремих країн; *складає:* комплексну економікогеографічну характеристику Японії, Китаю, Індії та Республіки Корея;	***23.Японія.*** Місце країни у світі та АзіатськоТихоокеанському регіоні. Модель економічного розвитку, що визначає місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складники третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Традиції і технології у сільському господарстві. Транспортна система країни. Характерні риси просторової організації господарства: Тихоокеанський промисловий район, мережа технопарків і технополісів. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Японією.

		знаходить та *систематизує* необхідну інформацію для характеристики країни; *ілюструє* добірками статистичної інформації, графіками, діаграмами процеси інформаційно-технологічного прориву Японії, Китаю та Республіки Корея; *використовує* тематичні карти для обґрунтування особливостей системи розселення, розміщення виробництва товарів і послуг у межах країни; рейтинги показників соціально-економічного розвитку країн для обґрунтування їхнього місця у світі та регіоні; *порівнює* чинники міжнародної спеціалізації Японії, Китаю, Індії та Республіки Корея; *пояснює* особливості спеціалізації сільського господарства та розміщення основних районів (центрів) обробної промисловості; *характеризує* структуру експорту та імпорту товарів та послуг окремих країн регіо- ну; *обґрунтовує* основні напрямки експорту капіталу й технологій та закордонного	***24. Китай.*** Місце країни у світі та АзійськоТихоокеанському регіоні. Модель економічного розвитку, що визначає місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Експортна орієнтація економіки. Особливості розвитку і розміщення виробництв первинної і вторинної сфери. Домінуючі складові третинного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Спеціальні економічні зони. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Китаєм. *25.* ***Індія.*** Місце країни у світі та регіоні. Модель економічного розвитку, що визначає місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Особливості структури економіки країни, що розвивається. Спеціалізація сільського господарства. Видобування мінеральних ресурсів. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості розвитку третинного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні

		підприємництва Японії і Республіки Корея. **Оцінно-ціннісний компонент:** *робить висновки* про причини нерівномірності економічного розвитку окремих районів у Китаї, Японії, Індії та Республіці Корея; *порівнює* позитивні та негативні насліди глобалізації в економіці та культурі Японії, Китаю, Індії та Республіці Корея; *оцінює* роль державних інституцій та громадянського суспільства у розвитку країни; *висловлює власні судження* що до перспектив взаємовигідного співробітництва України з країнами Азії.	економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Індією. ***26. Республіка Корея.*** Місце країни у світі та регіоні. Модель економічного розвитку, що визначає місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Експортно-орієнтована модель економіки. Домінуючі складові третинного сектору. Виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Республікою Корея. **27. Урок узагальнення до розділу «Азія»**
4.	3	**Розділ ІІІ. ОКЕАНІЯ**	
4.1.	2	Тема 1. **Австралія**	
		Знаннєвий компонент: *називає* чинники міжнародної спеціалізації країни; *показує на карті:* • райони видобутку корисних копалин на території Австралії (кам'яного вугілля, залізних, алюмінієвих, мідних руд, золота); • найбільші промислові осередки Австралії (*Південно-Східний, Південно-Західний*); • найбільші морські порти (*Мельбурн, Сідней, Перт, Брісбен*); • світові міста в Австралії (*Сіднеї, Мельбурн*).	28. **Місце країни у світі та регіоні.** Модель економічного розвитку, що визначає місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Українська діаспора в Австралії. **29.Особливості сучасного розвитку країни.** Домінуючі складові третинного сектору. Виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Географія вторинного та третинного секторів господарства. Характерні риси просторової організації виробництва товарів та послуг. Зовнішні економічні зв'язки, міжнародні зв'язки України з Австралією.

		Діяльнісний компонент: *аналізує* динаміку природного та механічного руху населення країни; *проектує* вплив демографічних та міграційних процесів на працересурсний потенціал країни; *дає оцінку* забезпеченості мінеральними ресурсами країни; *складає* комплексну економікогеографічну характеристику Австралії; *знаходить* та *систематизує* необхідну інформацію для характеристики країни; *використовує* тематичні карти для обґрунтування особливостей системи розселення та розміщення виробництва товарів і послуг у межах країни; *знаходить* та *систематизує* необхідну інформацію для характеристики країни; *пояснює* особливості зональної спеціалізації сільського господарства та розміщення основних осередківдобувної та обробної промисловості в країні; *характеризує* структуру експорту та імпорту товарів та послуг країни; *обґрунтовує* основні напрямки експорту сировини та імпорту капіталу й технологій. **Оцінно-ціннісний компонент:** *робить висновки* про причини нерівномірності економічного розвитку окремих районів країни; *зіставляє* позитивні та негативні наслідки діяльності ТНК в Австралії; *висловлює власні судження* щодо особливостей державного устрою країни; *оцінює* місце Австралії на світовому ринку продукції первинного сектору економіки.	
4.2.	1	Тема 2. **Мікронезія, Меланезія, Полінезія**	
		Знаннєвий компонент: *називає* приклади країн, що включені до складу Мікронезії, Меланезії та Полінезії; *показує на карті:* • *Мікронезію, Меланезію, Полінезію*; • держави (*Федеративні Штати Мікронезії, Маршалові Острови, Папуа-Нова Гвінея, Соломонові Острови, Вануату, Палау, Фіджі, Тонга, Науру, Самоа, Кірибаті, Нова Зеландія*); • залежні території (*острів Гуам, Американське Самоа, Нова Каледонія,*	30. **Особливості географічного положення регіону.** Держави та залежні території, що входять до складу Мікронезії, Меланезії та Полінезії. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Види господарської діяльності, що визначають міжнародну спеціалізацію країн. Кустарні промисли і ремесла. Зовнішні економічні зв'язки. Розташування військових баз іноземних держав.

		Французька Полінезія, Острови Кука, Піткерн). **Діяльнісний компонент:** *знаходить* та *систематизує* необхідну інформацію для характеристики країни; *пояснює* особливості міжнародної спеціалізації країн; *обґрунтовує* рівень економічного розвитку більшості країн. **Оцінно-ціннісний компонент:** *висловлює власні судження* що до перспектив економічного розвитку країн.	**31. Практична робота.** Нова Зеландія – високорозвинена країна зі сприятливими умовами для ведення бізнесу. **32. Урок узагальнення до розділу «Океанія»**

5.	8	**Розділ IV. АМЕРИКА**	
5.1.	4	Тема 1. **Загальна характеристика Америки**	
		Знаннєвий компонент: *називає* склад регіону; *наводить приклади* країн Америки, що належать до різних форм державного правління, різних типів та підтипів за рівнем економічного розвитку; *показує на карті*: • субрегіони *(Північна Америка, Центральна Америка, Карибський басейн, Південна Америки);* • країни Америки (*США, Канада, Мексика, Бразилія, Аргентина, Перу, Колумбія, Венесуела, Чилі, Еквадор, Уругвай, Парагвай, Болівія, Панама, Ямайка, Гаїті, Домініканська Республіка*); • залежні території (*Аруба, Кайманові острові, Бермудські острови, Віргінські острови, Пуерто-Ріко, Французька Гвіана, Мальвінські/Фолклендські острови*); • мегаполіси (*Приатлантичний, Приозерний, Каліфорнійський*); • основні райони видобування мінеральних ресурсів (*Техаський, Аляскинський, Каліфорнійський, Мексиканської затоки, Західноканадський, Центральноамериканський басейни видобування нафти; Аппалацький* в США, *Західний* у Канаді вугільні басейни, рудний пояс АндКордильєр);	**33. Особливості географічного положення Америки.** Склад регіону. Сучасна політична карта Америки. Форми державного правління і територіального устрою країн, типи країн за рівнем економічного розвитку. Міжнародні організації НАФТА, Меркосур, НАТО. **34. Природні умови і ресурси регіону. Населення Америки.** Урбанізаційні процеси. Система розселення. **35. Особливості економіки країн Америки.** Роль американських ТНК в економіці регіону. Первинний сектор економіки. Сільське господарство: вплив природних, історичних чинників та глобалізації на спеціалізацію. Лісове господарство. Вторинний сектор економіки. Основні осередки промисловості в регіоні.

		• осередки переробної промисловості (*Приатлантичний, Приозерний, Примексиканський*); • трансконтинентальні магістралі (*Трансамазонська, Панамериканське шосе*); • найбільші морські порти (*Лос-Анджелес, Ванкувер, Нью-Йорк, Філадельфія, Саванна, Колон, Сантус*); аеропорти-хаби (*Атланта, О'Хара* в Чикаго, *Лос-Анджелес, Даллас*); • найбільші фінансові центри Америки (*Нью-Йорк, Вашингтон, Сан-Франциско, Бостон, Торонто, Чикаго*); • світові міста в Америці (*Нью-Йорк, Чикаго, Торонто, Сан-Паулу, ЛосАнджелес, Мехіко, Буенос-Айрес, СанФранциско, Вашингтон, Монреаль*). **Діяльнісний компонент:** *характеризує* особливості формування населення субрегіонів; *порівнює* рівні і темпи урбанізаційних	**36. Третинний сектор економіки.** Найважливіші міжнародні транспортні магістралі, вузли. Нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Америки. Особливості їх участі в міжнародному поділі праці. Зв'язки України з країнами Америки. **37. Орієнтовні теми практичних робіт** (за вибором учня/учениці) 1. «Бананові республіки»: типові ознаки та сучасний розвиток. 2. Панамериканське шосе – дорога через три Америки.
		процесів, форми сільського розселення в окремих країнах регіону; *визначає* забезпеченість окремих країн певними видами природних ресурсів; *вирізняє* основні риси господарства ключових країн нової індустріалізації та невеликих країн плантаційного господарства; *класифікує* країни за рівнем розвитку третинного сектору господарства; *пояснює* розміщення основних промислових районів і центрів, світових міст у регіоні; *обґрунтовує* напрямки розвитку транспортної інфраструктури в регіоні. **Оцінно-ціннісний компонент:** *робить* висновки про причини нерівномірності економічного розвитку субрегіонів Америки; *оцінює* вплив інтеграційних процесів у регіоні на економічний розвиток країн; *дискутує* щодо ролі США у соціальноекономічному розвитку регіону. *висловлює власні судження* про роль ТНК в економіці країн регіону;	

		пропонує власні оригінальні ідеї що до подолання відсталості окремих країн регіону.	
5.2.	4	**Тема 2. Країни Америки**	
		Знаннєвий компонент: *називає* домінуючі складники третинного, вторинного та первинного секторів економіки високорозвиненої країни та країн, що розвивається; *показує на карті* найбільші міста, світові міста, промислові райони, технополіси, найбільші аеропорти, морські порти, фінансові центри та туристичні райони країн; *наводить приклади* промислових виробництв та послуг, що визначають міжнародну спеціалізацію країн Америки. **Діяльнісний компонент:** *знаходить* та *систематизує* необхідну інформацію для характеристики країни; *аналізує* статистичну інформацію щодо динаміку чисельності населення, природного та механічного руху, статево-вікову структуру населення країн; *проектує* вплив демографічних процесів на працересурсний потенціал країни; *складає:* комплексну економікогеографічну характеристику США, Кана- ди, Бразилії; *використовує* тематичні карти для обґрунтування особливостей системи розселення та розміщення виробництва товарів і послуг у межах країни; рейтинги показників	***38. США.*** Місце країни у світі та регіоні. Модель економічного розвитку, що визначає місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Українська діаспора США. Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України зі США.

		соціально-економічного розвитку країн для обґрунтування їхнього місця у світі та регіоні; *установлює* чинники міжнародної спеціалізації США, Канади, Бразилії; *ілюструє* добірками статистичної інформації, графіками, діаграмами процес переходу США до інформаційного суспільства; *пояснює* особливості розміщення основних промислових районів (центрів) обробної промисловості та формування спеціалізованих районів товарного сільського господарства, існування мало освоєних та неосвоєних районів у межах країн; *характеризує* структуру експорту та імпорту товарів та послуг США, Канади, Бразилії;	

		обґрунтовує основні напрямки експорту капіталу й технологій та закордонного підприємництва із США. **Оцінно-ціннісний компонент:** *робить висновки* про доцільність використання досвіду США та Канади, потенціалу української діаспори в цих країнах у реформуванні економіки в Україні; *оцінює* роль економічної свободи і підприємництва в соціально-економічному розвитку США; *зіставляє* позитивні та негативні економічні та екологічні наслідки глобалізації в Бразилії; *висловлює власні судження* щодо перспектив взаємовигідного співробітництва України з Канадою та США; *пропонує власні ідеї* щодо об'єднання зусиль людства задля призупинення знеліснення сельви.	***39. Канада***. Місце країни у світі та регіоні. Модель економічного розвитку, що визначає місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Українська діаспора в Канаді. Особливості сучасного розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Характерні риси просторової організації. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Канадою. ***40. Бразилія.*** Місце країни у світі та регіоні. Модель економічного розвитку, що визначає місце країни у міжнародному поділі праці. Розселення. Особливості структури економіки країни, що розвивається. Видобування мінеральних ресурсів. Спеціалізація сільського господарства. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості розвитку третинного сектору. Характерні риси просторової організації. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Бразилією. **41. Урок узагальнення до розділу «Океанія»**
6.	5	**Розділ V. АФРИКА**	
6.1.	3	Тема 1. **Загальна характеристика Африки**	

		Знаннєвий компонент: *називає* субрегіони Африки; *наводить приклади* кількісних і якісних змін на політичній карті Африки; *показує на карті*: • субрегіони *(Північна Африка, Західна Африка, Південна Африка, Східна Африка, Центральна Африка);* • країни Африки (*Єгипет, Лівія, Алжир, Туніс, Марокко, Ефіопія, Чад, Сомалі, Сенегал, Нігерія, Габон, Гвінея, Гана, Демократична Республіка Конго, Танзанія, Замбія, Зімбабве, Ангола, Намібія, Південна Африка, Мадагаскар, Сейшельські Острови*); • райони видобутку корисних копалин: *Сахарський* та *Гвінейської затоки* басей-	42. **Особливості географічного положення Африки.** Склад регіону. Сучасна політична карта Африки. Форми державного правління і територіального устрою країн, типи країн за рівнем економічного розвитку. Райони збройних конфліктів, проявів тероризму. Природні умови і ресурси регіону. Населення Африки. Урбанізаційні процеси. Система розселення.

		ни нафти і природного газу, *Мідний пояс,* вугільні басейни ПАР і *Зімбабве*, алюмінієві руди Західної Африки; залізні руди, золото, алмази Південної Африки; фосфорити *Марокко, Тунісу*; • найбільші морські та авіаційні порти (*Александрія, Каїр, Касабланка, Дакар, Лагос, Момбаса, Кейптаун, Дурбан, ДарЕс-Салам*); • світові міста в Африці (*Йоганнесбург, Каїр, Кейптаун, Дакар, Лагос, Найробі*). **Діяльнісний компонент:** *характеризує* політичну карту регіону; *аналізує* статистичну інформацію щодо відтворення населення, рівнів і темпів урбанізації в Африці; *порівнює* особливості ресурсозабезпеченості та спеціалізації субрегіонів Африки; *пояснює* особливості кордонів, розміщення населення, центрів переробної промисловості, районів товарного сільського господарства, портів, світових міст. *встановлює взаємозв'язки* між районами поширення збройних конфліктів та природними ресурсами, які є джерелом фінансування цих протистоянь; районами видобування корисних копалин та товарного землеробства і конфігурацією транспортної системи в субрегіонах; *обґрунтовує* напрямки розвитку транспортної інфраструктури в регіоні; *використовує* тематичні карти для обґрунтування інтенсивності прояву	**43. Особливості економіки країн Африки. Первинний сектор економіки.** Сільське господарство. Лісове господарство. Добувна промисловість. Вторинний сектор економіки. Особливості розміщення промислових центрів у регіоні. Третинний сектор економіки: особливості становлення і закономірності розміщення. Найважливіші міжнародні тран спортні магістралі, вузли. Туристичні райони. Нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Африки. Особливості їх участі в міжнародному поділі праці. Зв'язки України з країнами Африки.

		глобальних проблем людства в субрегіонах. **Оцінно-ціннісний компонент:** *робить* висновки про причини відсталості соціально-економічного розвитку країн Африки; *оцінює* вплив ТНК і розвинених країн на спеціалізацію країн регіону; *дискутує* щодо впливу військових конфліктів на розвиток африканських країн.	**44. Практична робота** Позначення на контурній карті Африки основних районів видобування нафти, залізних, мідних та алюмінієвих руд, центів їх переробки (збагачення), основних транспортних магістралей та портів експортування.
6.2.	2	Тема 2. **Країни Африки**	
		Знаннєвий компонент: *називає* домінуючі складники первинного, вторинного та третинного секторів економіки Єгипту та ПАР; *показує на карті* найбільші міста країн, світові міста, промислові райони, найбільші морські порти, аеропорти, фінансові й туристичні центри країн. **Діяльнісний компонент:** *знаходить* та *систематизує* необхідну інформацію для характеристики країни; *складає:* комплексну економікогеографічну характеристику Єгипту та	***45. Єгипет.*** Місце країни у світі та регіоні. Модель економічного розвитку, що визначає місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Особливості структури економіки країни, що розвивається. Види діяльності, що визначають міжнародну спеціалізацію країни: транспорт, туризм, видобування мінеральних ресурсів, сільське господарство. Характерні риси просторової організації економіки. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Єгиптом.
		ПАР; *використовує* тематичні карти для обґрунтування особливостей системи розселення та розміщення виробництва товарів і послуг у межах країни; *порівнює* чинники розвитку міжнародної спеціалізації Єгипту та ПАР; *ілюструє* добірками інформації з різних джерел контрастність соціальноекономічних явищ у середньорозвиненій країні (ПАР); *характеризує* структуру експорту товарів та послуг Єгипту та ПАР; *обґрунтовує* основні напрямки експорту товарів із ПАР, основних туристичних потоків до Єгипту та ПАР.	***46. ПАР.*** Місце країни у світі та регіоні. Модель економічного розвитку, що визначає місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Особливості структури економіки. Виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості розвитку третинного сектору економіки. Характерні риси просторової організації економіки. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з ПАР.

		Оцінно-ціннісний компонент: *робить висновки* про доцільність використання досвіду Єгипту у розбудові туристичного комплексу України; *оцінює* місце ПАР Південної Африки серед країн Африки; *висловлює власні судження* що до перспектив економічного зростання в країнах Африки в умовах глобалізації.	**47. Урок узагальнення до розділу «Африка»**
7.	2	**Розділ VI. УКРАЇНА В МІЖНАРОДНОМУ ПРОСТОРІ**	
7.1.	1	48. Тема 1. **Україна в геополітичному вимірі**	
		Знаннєвий компонент: Геополітична *пояснює* вплив окремих чинників, які зумовлюють геополітичну роль України; *аргументує* європейський і євроатлантичний вектори зовнішньої політики держави. **Оцінно-ціннісний компонент:** *оцінює* за певними критеріями вплив на Україну геополітичних центрів сили; *висловлює власні думки й ідеї* щодо протидії України впливу євразійських інтеграційних утворень.	
7.2.	1	49. Тема 2. **Україна в системі глобальних економічних відносин**	
		Знаннєвий компонент: *називає* основні регіони й країниторговельні партнери України; *наводить приклади* країн-інвесторів та великих ТНК в України, районів транскордонного співробітництва, приклади міжнародних науково-технічних проектів за участі України; *показує на карті* напрямки товарного експорту з України, міжнародні транспортні коридори на території України, основні туристичні потоки до України; **Діяльнісний компонент:**	Просторові аспекти міжнародних економічних зв'язків України з регіонами та країнами світу: географія зовнішньої торгівлі товарами, транспортних і туристичних послуг, прямих іноземних інвестицій, науковотехнічного співробітництва. Великі ТНК в Україні. Участь України в процесах європейської економічної інтеграції. Місце України в системі глобальних економічних відносин у контексті сталого розвитку.
		характеризує місце України на світових ринках товарів та послуг, капіталу. **Оцінно-ціннісний компонент:** *оцінює:* зміни міжнародної спеціалізації України у зв'язку з інтеграцією в Європейський економічний простір; *пропонує шляхи* оптимізації зовнішньоекономічної діяльності України в контексті сталого розвитку.	**50. Практична робота**
8.		**Резерв часу**	**51. Узагальнення до курсу**
			52. Узагальнення курсу